

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูล

ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอย่างมาก จึงได้ศึกษา หนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งโครงการสุขภาพในโรงเรียนนี้ เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการนักเรียน ตลอดจนต้องคำนึงถึงสวัสดิการของบุคคลอื่นในโรงเรียนด้วย และในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปกครองนักเรียนและตัวนักเรียน งานนั้นจึงจะบรรลุผลดังเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในการดำเนินงานทุกฝ่ายควรจะได้ทราบเป้าหมายของงานที่แน่นอน ผลที่จะได้รับจากการร่วมดำเนินงานนั้น จึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ฝ่ายโรงเรียนคือครูทุกคน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้ปกครองนักเรียนควรจะได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกันบ้าง และผู้ปกครองนักเรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานบางส่วน จะทำให้เราให้เห็นประโยชน์ที่เด็กได้รับจากโครงการนี้ และโรงเรียนก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการขอความร่วมมือด้านต่าง ๆ จากผู้ปกครองนักเรียนด้วย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาคนคว่า เอกสาร การวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

2. ศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
สุขภาพในโรงเรียน
3. สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดขอนแก่นเกี่ยวกับปัญหา ซึ่งพบในการดำเนินงานโครงการ
สุขภาพในโรงเรียน
4. ศึกษาแบบสำรวจโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งสุชาติ มุฑุกันต์
และศิริมาศ รัตนมาลัย ได้ใช้สำรวจข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
ในเรื่องโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาลและ
กรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร¹

ข. การสร้างแบบสอบถาม

1. นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ รวบรวมสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับ
ชั่วคราว ได้แก่

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการสุขภาพใน

โรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือก
ตอบในการสร้างแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางในการ
สร้างและบางข้อมาจากแบบสำรวจโปรแกรมสุขภาพใน
โรงเรียน ซึ่งสุชาติ มุฑุกันต์ และศิริมาศ รัตนมาลัย²
ใช้สำรวจข้อเท็จจริง และความคิดเห็นในเรื่องโปรแกรม
สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาลและกรมสามัญ

¹สุชาติ โสมประยูร, โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน, หน้า 179 - 187.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 179 - 187.

ศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครในการศึกษาวิชา

Independent Study in Health Education

เมื่อปีการศึกษา 2513 ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาพลศึกษา) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

-การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ มี 17 ข้อ นำมาจาก
แบบสอบถามของสุชาติ มุทุกันต์ และศิริมาศ รัตนมาลัย
4 ข้อ คือ ข้อ 1, 3, 5 และ 16 นอกนั้นผู้วิจัยสร้าง
ขึ้น โดยอาศัยแนวทางที่คล้ายคลึงกัน

-บริการสุขภาพ มี 13 ข้อ นำมาจากของสุชาติ มุทุกันต์
และศิริมาศ รัตนมาลัย 2 ข้อ คือ ข้อ 5 และข้อ 6
นอกนั้นผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยอาศัยแนวทางคล้ายกัน

-การสอนสุขศึกษา มีทั้งหมด 7 ข้อ นำมาจากของ
สุชาติ มุทุกันต์ และศิริมาศ รัตนมาลัย 3 ข้อ คือ ข้อ 2,
3 และ 5 นอกนั้นผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

-การวัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน มี
6 ข้อ นำมาจากของ สุชาติ รัตนมาลัย และสุชาติ มุทุกันต์
4 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 3 และ 4

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนนี้มีทั้งหมด 43 ข้อ

1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า และแบบปลายเปิด โดยแบ่งดังนี้

ส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานการจัด
โครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนที่เป็นแบบสอบถาม
มาตราส่วนประเมินค่า แบ่งระดับความเป็นปัญหาเป็น
5 ระดับ ได้แก่

มีปัญหามากที่สุด

มีปัญหามาก

มีปัญหปานกลาง

มีปัญหาน้อย

มีปัญหาน้อยที่สุด

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

การจัดสิ่งแวดลอมให้ถูกสุขลักษณะมี 22 ข้อ

บริการสุขภาพมี 16 ข้อ

การสอนสุขศึกษามี 7 ข้อ

การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

5 ข้อ

รวม 50 ข้อ

ส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิดมี 2 ข้อ เป็นความคิดเห็น

เกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน

และความต้องการให้หน่วยงานในระดับจังหวัดให้ความ

ช่วยเหลือ

- นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราว ในข้อ 1.1 และ 1.2 เสนออาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มุกดา เศรษฐบุตร
แล้วนำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไข
ปรับปรุง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูใหญ่โรงเรียนประถม
ศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 15 โรงเรียน

3. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวมาแก้ไขเพิ่มเติม สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คัดเลือกโดยสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท เป็นผู้บริหารหรือครูผู้รับผิดชอบโครงการสุขภาพในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และตั้งแต่ชั้นอนุบาลหรือเด็กเล็ก ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือประถมศึกษาปีที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ

2. จังหวัดได้มีหนังสือขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ โดยส่งหนังสือขอความร่วมมือถึงนายอำเภอ 15 อำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่ง 4 กิ่งอำเภอ ในการเก็บแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้คิดตราไปรษณียากรไว้พร้อมทั้งพิมพ์ค่าบิลที่อยู่ของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยได้ทันทีเมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้รับแบบสอบถามคืน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
 โรงเรียนขนาดกลาง ได้รับแบบสอบถามคืน 65 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.58
 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับแบบสอบถามคืน 299 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา คำว่า โดย หาคำรอยละ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณค่าเฉลี่ยของค่าคอมแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยอาศัยแนวของเบสต์ (Best)¹ ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	มีคะแนนเป็น	5
มีปัญหามาก	มีคะแนนเป็น	4
มีปัญหาปานกลาง	มีคะแนนเป็น	3
มีปัญหาน้อย	มีคะแนนเป็น	2
มีปัญหาน้อยที่สุด	มีคะแนนเป็น	1

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าวนำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum f X}{N} \dots\dots\dots 2$$

¹ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1959), pp. 188 - 190.

² ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 4, (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

\bar{x}	แทนค่าเฉลี่ย หรือ มัชฌิมเลขคณิต
$\sum f x$	แทนผลรวมของค่าตอบทั้งหมด
N	แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด
f	แทนความถี่
x	แทนค่าน้ำหนักของคะแนน คือ 5, 4, 3, 2 และ 1

เมื่อได้ค่าคะแนนแล้วนำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนักของคะแนนและกำหนดระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นดังนี้

4.56 - 5.00	ประเมินอยู่ในระดับ	มากที่สุด
3.56 - 4.55	ประเมินอยู่ในระดับ	มาก
2.56 - 3.55	ประเมินอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.56 - 2.55	ประเมินอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 - 1.55	ประเมินอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

หลังจากนั้น จึงหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อโดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f x^2}{N} - \left(\frac{\sum f x}{N}\right)^2} \dots\dots\dots 1$$

S.D.	แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
f	แทนจำนวนความถี่
x	แทนคะแนน
N	แทนจำนวนค่าตอบทั้งหมด
$\sum f x$	แทนผลรวมของคะแนน

แล้วแปลความหมายของคำสถิติที่ได้โดยนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
ส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมารวบรวมเป็นหมวดหมู่ของความคิดเห็น
แล้วเสนอเป็นความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย